

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 3Tos/51/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6124010270
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mário Šulej
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2024:6124010270.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mária Šuleja a sudcov Mgr. Ivany Datlovej a JUDr. Bc. Viktora Marka, PhD., na neverejnom zasadnutí dňa 3. júla 2024 v trestnej veci odsúdeného A. A. za prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. g), ods. 2 písm. b) Tr. zák. a iné, o jeho sťažnosti proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 23.04.2024, sp. zn. 7PP/15/2024, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť odsúdeného A. A. z a m i e t a .

odôvodnenie:

Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 23.04.2024, sp. zn. 7PP/15/2024 samosudca podľa § 66 ods. 1 písm. a) Tr. zák. zamietol návrh odsúdeného A. A. na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 29.11.2023, sp. zn. 2T/97/2023 vo výmere 20 mesiacov, so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia.

Proti tomuto uzneseniu podal odsúdený priamo do zápisnice o verejnom zasadnutí zo dňa 23.04.2024 sťažnosť, ktorú písomne odôvodnil podaním doručeným okresnému súdu dňa 17.06.2024. Argumentoval tým, že vypracovaný program zaobchádzania bol zameraný na komplexnú prevenciu delikvencie aj s vybranými sociálno-ekonomickými problémami so zameraním na rizikovú sociálnu skupinu, do ktorej patrí. V prípade podmieneného prepustenia sa vie obrátiť na sociálnych kurátorov, ktorí mu v praxi vedia pomôcť aj s nedostatkom sociálno-ekonomického zázemia.

Podľa § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Tr. por., pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd sťažnostný zistil, že sťažnosť podal odsúdený ako oprávnená osoba v zákonnej lehote proti rozhodnutiu, proti ktorému bola prípustná. Následne preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému odsúdený podal sťažnosť, ako aj konanie predchádzajúce tomuto výroku. Po uvedenom procesnom postupe dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Zo spisového materiálu je zrejmé, že odsúdený vykonáva súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 20 mesiacov, ktorý mu bol za tri prečiny uložený rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 29.11.2023, sp. zn. 2T/97/2023, v ústave na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Z hodnotenia riaditeľa B. C. D. E. F. G. H. H. D., že odsúdený nastúpil výkon trestu odňatia slobody sám dňa 10.05.2023. Počas pobytu v nástupnom oddiele neboli zaznamenané žiadne negatívne poznatky. Adaptácia na podmienky a prostredie ústavu prebehla celkovo bez maladaptívnych prejavov

v správaní a vystupovaní. Po absolvovaní pobytu v nástupnom oddiele bol dňa 13.06.2023 zaradený v rámci vnútornej diferenciacie do diferenciačnej skupiny „B“ a umiestnený na oddiel výkonu trestu v strednom stupni stráženia. Správanie a vystupovanie odsúdeného je na štandardnej úrovni, možno ho hodnotiť pozitívne, ústavný poriadok a časový režim dňa dodržiava. Príkazy a nariadenia príslušníkov a ostatného väzenského personálu plní a rešpektuje. Účelovo akceptuje a rešpektuje autority. V kolektíve odsúdených sa prejavuje ako komunikatívna, sebavedomá a extrovertná osobnosť. V interpersonálnych vzťahoch s ostatnými odsúdenými nevyvoláva žiadne konfliktné situácie. Svoju spáchanú trestnú činnosť aktuálne verbálne priznáva, ale jeho postoj k trestnej činnosti je len čiastočne kritický. Zameriaval sa počas pobytu na slobode na uspokojovanie svojich materiálnych potrieb, bez anticipácie následkov svojho protiprávneho konania. Nemá dostatočne vytvorený morálny a hodnotový systém, dopúšťa sa majetkovej trestnej činnosti a opakovane v civilnom živote zlyháva. Pochádza z úplnej, funkčnej rodiny. Vzťahy rodiny odsúdený hodnotí ako dobré. So svojimi rodičmi sa počas pobytu vo výkone trestu z finančných dôvodov kontaktuje len minimálne, ale plánuje sa k nim po prepustení na slobodu vrátiť. V kontakte je len so súrodencami. Pred nástupom do výkonu trestu nebol stabilne pracovne zaradený, pracoval len ako príležitostný stavebný zamestnanec. Na úrade práce pred nástupom trestu nebol evidovaný. Odsúdený preferuje aktívne formy trávenia voľného času a zapájania sa do kultúrno-osvetovej činnosti. Počas výkonu trestu odňatia slobody bol zaradený na pracovisko v ústave s dohľadom, na pracovisko v ústave s dozorom a aktuálne je zaradený na pracovisko mimo ústavu s dohľadom. Jeho dosahované pracovné výsledky, správanie a pracovná morálka na pracovisku je doteraz pozitívne hodnotená. Primerane si plní svoje povinnosti a je manuálne dostatočne zručný. V pracovných činnostiach je samostatný a má dostatočne vytvorené a osvojené pracovné návyky a zručnosti. Vzťahy udržiava len so svojimi dvoma súrodencami formou návštev, videonávštev, prijímaním balíkov a telefonovaním, ktorí sú vo výkone trestu odňatia slobody. S bratom I. je sporadicky v telefonickom kontakte, rodičov nekontaktuje. Disciplinárne potrestaný nebol, odmenený bol raz formou pochvaly za plnenie pracovných povinností. Riziko recidívy trestnej činnosti odsúdeného je v prípade prepustenia stredné, resocializačná prognóza sa javí ako menej priaznivá. S poukazom na uvedené skutočnosti (neukončené základné vzdelanie, nedostatočný finančný príjem, častejšie užívanie alkoholických nápojov, len čiastočne kritický postoj k trestnej činnosti, stredné riziko recidívy trestnej činnosti, dlhy a pohľadávky, opakované páchanie najmä majetkovej trestnej činnosti, resp. recidíva) podmienčne prepustene odsúdeného sa odporúča s určením skúšobnej doby v hornej hranici zákonnej sadzby a s odporúčením nariadenia probačného dohľadu. Zároveň sa odporúča uložiť primerané obmedzenia a povinnosti počas plynutia skúšobnej doby odsúdeného spočívajúcich v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok a v príkaze zamestnať sa alebo sa uchádzať preukázateľne o zamestnanie.

Podľa § 66 ods. 1 písm. a) Tr. zák., ak ide o osobu odsúdenú za prečin, po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody, môže súd odsúdeného podmienčne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Podľa § 66 ods. 2 Tr. zák., pri rozhodovaní o podmienčnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Krajský súd zdôrazňuje, že pri rozhodovaní o podmienčnom prepustení, vychádzajúc z ust. § 66 ods. 1 písm. a) Tr. zák., musí súd zhodnotiť konanie odsúdeného pred spáchaním trestného činu, jeho správanie vo výkone trestu odňatia slobody a zároveň reálne zhodnotiť predpoklad, či v budúcnosti povedie riadny život, pričom sa prihliada na povahu spáchaného trestného činu, ako aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Formálnu podmienku pre podmienčné prepustenie odsúdený splnil po vykonaní polovice uloženého trestu dňa 10.03.2024. V tejto súvislosti krajský súd uvádza, že okresný súd sa v odôvodnení rozhodnutia vôbec nevyšporiadal s tým, k akému dňu odsúdený vykonával polovicu uloženého trestu.

Z hodnotenia správania odsúdeného ústavom na výkon trestu vyplýva, že bol vo výkone trestu jedenkrát disciplinárne odmenený, bol pracovne zaradený a zapojil sa aj do osvetových a vzdelávacích aktivít,

teda možno konštatovať, že prvú z materiálnych podmienok, a to, že plnením svojich povinností a svojim správaním preukázal polepšenie, splnil.

Pokiaľ však ide o druhú materiálnu podmienku, teda či v súčasnosti je od neho možné očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, túto odsúdený nespĺnil. Očakávanie jej naplnenia musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení jeho osobnosti, doterajšieho pôsobenia vo výkone trestu, ale aj jeho predchádzajúceho spôsobu života, vrátane jeho trestnej činnosti, možností jeho nápravy a osobných pomerov, a tiež je potrebné prihliadnúť aj na účel trestu. Nezanedbateľnou je v tomto smere aj skutočnosť, že je len čiastočne kritický k spáchaní trestnej činnosti.

V odpise registra trestov má odsúdený doposiaľ 25 záznamov, prevažne za majetkovú trestnú činnosť, za ktorú mu boli opätovne ukladané zväčša nepodmienečné tresty odňatia slobody. Nemožno opomenúť ani skutočnosť, že už bol dvakrát podmienne prepustený s tým, že prvom prípade sa v skúšobnej dobe osvedčil a v druhom prípade mu bol nariadený zvyšok trestu dňa 18.07.2011. Z výpisu z centrálnej evidencie správnych deliktov a priestupkov zároveň vyplýva, že odsúdený sa dopustil celkovo štrnástich priestupkov, z toho v štyroch prípadoch priestupku proti majetku, jednoznačne tak má sklony k páchaniu protiprávneho konania. Doposiaľ uložené tresty evidentne nemali na neho dostatočný výchovný vplyv, keďže s odstupom času doposiaľ vždy pokračoval v páchaní ďalšej trestnej činnosti. Aktuálne vykonáva trest v ústave na výkon trestu so stredným stupňom stráženia s diferenciačnou skupinou „B“, čo tiež zodpovedá stavu jeho prevýchovy. Zároveň je potrebné uviesť, že bol len jedenkrát disciplinárne odmenený a v tomto smere mohol vyvinúť väčšiu aktivitu. Vo výkone trestu odňatia slobody bol síce pracovne zaradený, avšak možno dôvodne predpokladať, že práve prostredníctvom majetkovej trestnej činnosti si zabezpečoval prostriedky na živobytie.

V nadväznosti na uvedené krajský súd zdôrazňuje, že na podmienne prepustenie z výkonu trestu neexistuje „právny nárok“, ktorého by sa odsúdený mohol domáhať ihneď, ako sa po určitú zákonom stanovenú dobu správal vo výkone trestu slušne a vzorne si plnil uložené povinnosti. Zmysel podmienne prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmienne prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život, a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy. Okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmienne prepustení význam, je podľa odbornej literatúry, ako aj bohatej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napr. uznesenie zo dňa 12.08.2015, sp. zn. 3Urtost/3/2015, zo dňa 10.09.2014, sp. zn. 1Tost/19/2015, zo dňa 25.02.2015, sp. zn. 3Urtost/1/2015, zo dňa 24.09.2015, sp. zn. 6Urtost/1/2015 a zo dňa 07.04.2016, sp. zn. 5Urtost/2/2016), aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného, vrátane jeho prípadnej trestnej činnosti.

Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom, ktorý je vyslovený s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, a pri ktorom je súd vždy odkázaný na objektívne okolnosti. Takouto okolnosťou sú aj doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti. Isteže nemožno paušálne dospieť k záveru, že u viacnásobných recidivistov už podmienne prepustenie z výkonu trestu a priori neprípadá do úvahy. Faktom ale je, že s ohľadom na ich kriminálnu minulosť, bude splnenie materiálnej podmienky (o ich polepšení a nízkom riziku recidívy) skôr výnimočné, ako bežné (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 15.05.2017, sp. zn. 5 Urtost 3/2017).

Z uvedených dôvodov krajský súd dospel k záveru, že odsúdený síce svojím prístupom k plneniu povinností a celkovým správaním preukázal čiastočné polepšenie, avšak s poukazom na opakované páchanie úmyselnej trestnej činnosti, a to v relatívne krátkych časových obdobiach po sebe, najmä ak nemá vytvorené ani dostatočné rodinné zázemie, ani nemá do budúcnosti reálne zabezpečené primerané zamestnanie (napr. konkrétnu pracovnú ponuku), ktorým by si zadovožoval legálne prostriedky na živobytie, prihliadajúc aj na riziko recidívy trestnej činnosti stredného stupňa, sa jeho resocializačná prognóza javí ako menej priaznivá, a teda nie je možné vysloviť opodstatnený predpoklad, že v budúcnosti povedie riadny život, preto je u neho potreba ďalšieho výkonu trestu dôvodná.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por., nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

Z uvedených dôvodov senát krajského súdu sťažnosť odsúdeného v súlade s citovaným ustanovením zamietol ako nedôvodnú.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.